

Wien, Österreichische Nationalbibliothek (ÖNB), Cod. 4507

Michael Denis: Codices Manuscripti Bibliothecae Palatinae Vindobonensis Latini Aliarumque Occidentis Linguarum. Vol. II. Pars I. Wien 1799.

531

C O D I C E S

532

col. 277. hoc ingressu: *Qui ad conuiuum magnum invitantur &c.* Ad calcem iterum prolapsus est Scriba: *Iste est finis tertij libri de viduis Beati Ambrosij.* Non videatur Maurianis Codex de Viduis inscriptus occurrisse.

V. fol. 293. *Hic liber intytulatur de perpetua virginitate Marie beati Ambrosij.* Atque hanc esse Codicum mss. inscriptionem testantur Mauriani in *Admonit. praevia T. cit. col. 247.* Edita vero praeferre: *De Institutione Virginis ad Eusebium.* Initium est: *Commendas mibi pignus tuum &c.* Perorationi, quae in Edit. constituit Caput XVII. et infit: *Nunc ad te decursis omnibus &c.* Miniator noster liberaliter praemisit: *Oratio beati Ambrosij cum gratiarum actione profusa de christi ortu et conceptu de virgine, et pro sacra te virginis deuota commendatione.* Ubi tu non B. Mariam, sed Ambrosiam puellam intellige, quae virginitatem Deo voverat.

VI. fol. 304. p. 2. *Incipit liber beati Ambrosij Episcopi de Excessu fratris sui satyre.* (Satyri). Initium est: *Deduximus Fratres dilectissimi hostiam meam &c.* Sequitur etiam Liber II. titulo *De Fide Resurrectionis.* Superiore libro aliquid indulsimus desiderio &c. Prout extant T. cit. col. 1113. In universum Codex et a prima manu et a curis secundis satis castigatus et Editis conformis est.

Ad Thecam ejus interius utrinque conveстиendam arreptae sunt Membranae splendidi Codicis litteris uncialibus hebr. absque pun-

ctis descripti et marginibus picturati, ubi ex uno latere Sponsi anulum praeferentis, ex altero Sponfae icon visitur, unde de Nuptiis Traetatum fuisse putem autore R. Schalom f. Menachem, de quo nihil apud Wolfium. Initium est --- בשש' בשבת חמשה יט - אלפים ומאה וחמשים ושתים לבריאת עולם &c.

CCXCIII.

Codex chartaceus lat. germ. U. 98 Sec. XV. Folior. 300. 4. plurimum currente calamo a diversis exaratus, miniatus, et, ut membrana praevia docet, legatus Universitati Varia complectitur, quae hic indicantur: I. est Regimen, uti vocabant, Sanitatis illustri cuidam Personae commendatum, quod incipit: *Omnipotentem deum et dominum nostrum ibesum christum bumiliter invoco, ut sit michi indigno baccalario ac phisico auxiliator ad satisfaciendum Vobis in omnibus articulis Vobis utilibus pro conseruacione sanitatis pro quibus me diligenter petiuistis.* Recenset dein quatuor Utilia, et decem Noxia saluti. Inter priora est *bonum Regimen Sex rerum non naturalium*, quae deinceps totam paginam faciunt, inter posteriora *frequens minutio et excretio sanguinis, bibere ieuno stomacho, sedere diu in mensa et longa sessio serotina, et noua brodalia nimis pinguis &c.* Medicamenta sub finem duo tantum commendantur *Tragea confortativa seu saluatoris e glandibus, foliis quernis, zinzibere, cinnamomo,*

Wien, Österreichische Nationalbibliothek (ÖNB), Cod. 4507

Michael Denis: Codices Manuscripti Bibliothecae Palatinae Vindobonensis Latini Aliarumque Occidentis Linguarum. Vol. II. Pars I. Wien 1799.

533

P A T R I S T I C I .

534

momo, floribus muscatarum et zuccaro, item Balneum foliorum quernorum, salviae, ruta et serpylli, et sic concluditur *Yeastis nov: Vestra Dignitas scire debet, quod omnia quecunque Vobis notaui et fideliter susprascripti quibus sic continuare debetis omnibus diebus uite, quod omnia coram deo experta sunt. Deo gratias.*

II. fol. 7. Omelia beati Ambrosij Episcopi in illud *Lucae I. 39. Exurgens Maria abiit in montana* &c. Initium: *Morale est omnibus, qui fidem exigunt &c. Legitur Expositionis in Lucam L. II. edit. Maur. T. I. col. 1288. a n. 19. ad n. 30. f.*

III. fol. 9. Nota *lectiones de corpore christi per octauam. Contextae sunt praeclaro delectu e PP. Locis, et absque divisione decurrunt. Ordinuntur: Credendum est, quod in verbis christi sacramenta conficiantur &c. et finiunt: quia in via nos reficiens usque in patriam dedit.*

IV. fol. 15. Sermo beati Bernhardi. In edit. Maur. T. III. col. 1108. inscribitur inter *Sermones de Diversis n. XII. De Primordiis, Mediis et Novissimis*, et infit: *Fili, memorare novissima tua et in aeternum non peccabis &c.*

V. fol. 16. p. 2. *Incipit probemium de arte moriendi. Sic: Cum de presentis exilij miseria mortis transitus &c. Ipsa Ars in sex Particulas tributa cum mantissa Orationum pro Moribundis jam Vol. I. P. 1. coll. 629. et 972. et alias indicata est.*

VI. fol. 26. Sermo beati bernardi abbatis Clareuallenſſ. de Assumptione b. Virg. Neque inter genuina, nec inter ei subposita reperi, nec ad eum pertinere putem. Brevis est, atque ita incipit: *Assumpta est maria in celum. gaudent angeli laudantes benedicunt dominum. Gaudent angeli gaudeamus et nos. etenim solemnitas agitur Marie. Que est bec Maria? &c. et finit: sed eiusdem filij illius Domini nostri facit gratia.*

VII. fol. 28. Item alius sermo beati bernardi de Assumptione b. Virg. Ita certa incertis junxit bona Majorum fides. Init: *Signum magnum apparuit in celo &c. Apoc. XII. 1. Vehementer nobis quidem dilectissimi vir unus et mulier una nocuere &c. In edit. Maur. T. III. col. 1006. legitur Dominica infra Octavam Assumpt.*

VIII. fol. 33. Nota *expositionem sex vocabula sermonis beati jeronimi de Assumptione beate Marie virg. qui sic incipit. Cogitis me o paula &c. Expositionem hanc ex Mammotrecto sumi dicit calx. Itaque Job. Marchesinus O. M. noti hujus, et sub Typographiae primordia saepius excusi Lexici Biblici autor non magis scivit, Sermonem hunc Hieronymi nomen falso preferre. Unde inter Spuria comparet Edit. Vallars. T. XI. col. 92.*

IX. fol. 34. Sequitur Sermo de passione Domini beati Bernhardi abbatis. Dic potius: Pars Meditationis IX. Anselmi Cantuar. quae legitur in edit. Paris. 1721. p. 219. f. et incipit: *Respice domine*

Wien, Österreichische Nationalbibliothek (ÖNB), Cod. 4507

Michael Denis: Codices Manuscripti Bibliothecae Palatinae Vindobonensis Latini Aliarumque Occidentis Linguarum. Vol. II. Pars I. Wien 1799.

535

C O D I C E S

536

in faciem christi tui qui tibi usque ad mortem obediens factus est &c. finitque: ac benedicat Deum Deorum in syon. Sit inclito ibesu cum deo patre et sancto spiritu &c.

X. fol. 36. *Incipit sermo bernhardi abbatis ad Petrum abbatem. Laus et commendatio Mirabilium Dei in Eucharistia, quae incipit: Pater sanctissime petre. audi quid loquatur Dominus in pauperculo seruo suo. Rogo tamen, ut ea que audieris pro caritate christi taceas &c. Vix ita Bernardus. Minus, si quid sapio, ita: tamquam asinus pelle leonis. sic et adam honoris fastigio delectatus intumuit et plane despuit. Abstractus ergo rebo iudicio pelle leonis inuenit se adam asinum fetidum &c. Denique non ita: Mordeat fallax sophista linguam. taceant aristotilica argumenta. quia talis transsubstanciatio*

non inuenitur &c. ut enim C. IX. Instrutionis Sacerdotis de trib. praecep. Mysteriis seu Gemmae Crucifixi, T. V. Opp. Bernardi edit. Maur. col. 532. legas: Panis transubstantiatur, Instruacio tamen illa Bernardi genuina non est, et quamvis Seculo Bernardum praecedente Lanfrancus et Guitmundus hac expressione usi sint, Ecclesia ipsa Transubstantiationis vocem non nisi in Concilio IV. Lateran. a. 1215. recepit, Bernardo jam a. 1153. ad Superos translato. Interim candide fateor me, quem huic Autoreni substituam, ignorare.

XI. fol. 43. *Incipit tractatus De reformacione hominis et primo De imitacione christi et contemptu vanitatum mundi. Primus ex aureis IV. Thomae Kempens. Libellis a noto Pentametro incipiens:*

Qui sequitur me, non ambulat in tenebris.

distinctus in consueta Capitula, et emendate scriptus. Itaque statim se offert Germanismus ille: Si scires totum bibliam exterius. &c. Primum hunc Libellum, uti et Quartum non raro seorsim in Codicibus occurrere, norunt Literati.

XII. fol. 57. p. 2. *Tractatus, ut in calce legitur, beati Johannis Chrysostomi de hoc quod nemo leditur nisi a semetipso. Initium: Scio quod crassioribus quibusque et presentis vite illecebribus inhiabitibus &c. Eadem Versio, quae habetur in edit. lat. Opp. Chrysostomi Paris. 1687. T. V. p. 300. f.*

XIII. fol. 71. p. 2. *Magistri Job. Gews seu Geyzz de Teyning Viennensis Academicici Decisio negativa Quaestionis: An in die parasceues vinum infusum in calicem maneat vimum, an post contactum partis hostie consecrate in calicem misse in christi sanguinem transmutetur. Initium: Quia nobis confessentibus inter cetera nostre collacionis colloquia questio etiam fuit suborta &c. Alia hujus Viri dedi Vol. I. cuius Indicem, si lubet, adi.*

XIV. fol. 74. *Sermo, ut iterum in calce, de Assumpcione beate Marie virg. Beati Jeronimi presbiteri*

Wien, Österreichische Nationalbibliothek (ÖNB), Cod. 4507

Michael Denis: Codices Manuscripti Bibliothecae Palatinae Vindobonensis Latini Aliarumque Occidentis Linguarum. Vol. II. Pars I. Wien 1799.

537

P A T R I S T I C I.

538

biteri ad paulam et eustochium. Initium: *Cogitis me o paula &c.* Ejus *νοσεῖαν* jam indicavi N. VIII.

XV. fol. 88. p. 2. Brevis Institutio de Cognitione spirituali hoc ingressu: *Sciendum quod spirituallis cognacio est propinquitas proueniens ex sacramenti dispensacione &c.* Adjecta sunt etiam bina Schemata.

XVI. fol. 90. ἀδεσπότως Expositio succincta Cantici Cantic. hujus initii: *In principijs librorum theologie tria sunt inquirenda, scilicet quis auctor. que materia. que intentione &c.* In vitula Honorii Presb. Augustodum. arat Noster, quem tamen tam parum novit, ut p. 2. *Papam* adpellet. Confer ejus Commentaria in *Bibl. PP. Lugdun.* T. XX. p. 1153. Ad calcem nobis additus est ipse *Canticorum Textus.*

XVII. fol. 115. Excerpta e M. Nicolai de Dinckelspühl cum Sermonibus, tum Commentariis in Quartum Sententiarum. Priora versantur circa Sacramentum Al-

Anglicorum (Anglor.) Regi conscripsit scola solemnis &c.

Exempla perfectiora Versus 373. 664. 1096. quin 1239. censem pro fato Opusculorum interpolationi obnoxiorum. Vide *Ren. Moreau Prolegom. ad Scholae Salernit.* editionem *Parif.* 1672. 8. 2) Virtutes *Galgani*, *Zinziberis*, *Muscati*, *Caryophylli*, *Cinnamomi*, *Piperis*, *Anethi*, *Baccae* neme pe *Lauri*, adscriptum enim germ. *Loerper*, et *Juniperi* rudi versu, qui ad *Salernitanos* non pertinet.

taris hoc initio: *Notandum quomodo sacramenti consecratio et sumpcio fieri debeat &c.* Posteriora resolvunt varios casus partim de celebratione Missae, partim de Baptismo et extrema Unctione.

XVIII. fol. 130. *Liber*, ut in calce, *beati Augustini Doctoris eximij De salute anime sue*, *De manuali verbo Dei.* Incipit: *Quoniam in medio laqueorum positi sumus &c.* Lege *Monitum Centoni* huic praefixum in edit. *Maur.* T. VI. append. col. 135. quae enim continet partim *Augustini*, partim *Anselmi*, *Hugonis Victor. Bernardi* sunt. Unde nec mirum Nostra ab Editis versus finem defletere.

XIX. fol. 144. Medica quae-dam: 1) Versus 98. sic dicti *Scholae Salernitanae* conscripti Sec. XII. Facultatis tunc celebris nomine a *Johanne de Mediolano* in gratiam Regis *Anglorum*, qui fuisse videtur *Robertus Guilelmi Conquaestoris* filius natu major e *Pa- laestina* redux. Initium est:

3) Praecepta Sanitatis cum generatim, tum contra Pestem, Are-nam, Vitia Stomachi, ubi rursus germ. *Pfaffentäschl* et *Cyserwas-ser.*

XX. fol. 152. Quaesita ex omni Theologia cum suis Responsis, quae singillatim percensere non est operae pretium.

XXI. fol. 174. *Evangelium S. Matthaei* cum Prologo illo: *Mattheus ex iudea sicut in ordine*

Wien, Österreichische Nationalbibliothek (ÖNB), Cod. 4507

Michael Denis: Codices Manuscripti Bibliothecae Palatinae Vindobonensis Latini Aliarumque Occidentis Linguarum. Vol. II. Pars I. Wien 1799.

539

C O D I C E S

540

primus &c. Lineae saepe Glossis interstinguntur, sed Textus jam ad C. V. abrumpitur.

XXII. fol. 187. Doctrina Temporum olim *Computus*, *Compositus* dicta, quae incipit: *Circa inicium computi notandum. Scientia stellarum ex te et ex illis. sic scribit ptolomeus Doctor astronomie egregius &c.* In confinio Sec. XV. et XVI. saepius impressa hic fine truncata est.

XXIII. fol. 200. Post Expositionem *Orationis Dominicae* sequuntur *Homiletica* quaedam in varios Scripturae textus magnam partem imperfecta.

XXIV. fol. 217. Tractatus de *Rhetorica*, seu potius scribendis Epistolis, cuius ingressus: *Imitantes vestigia aristotelis dicentis Melius est pauperem ditari quam philosophiam &c.* Succedunt brevibus Praeceptis Exempla, videlicet Epistolae, in quibus cum Nomina Job. Remer, Cunradi Hirtenberger, Job. Nottunst &c. Urbes Ratispona, Sulczpach, Cham, et annus 1432. occurant, fictas non censeo, irata tamen Minerva a Didascallo quodam collectas.

XXV. fol. 229. Sermo germanicus prolixus de S. Spiritu, ejusque VII. Donis, absque inscriptione sic orsus: *Ir liebste in got der heylig geift der wiert noch bewt vnd t̄gleich gemainikleich gesandt unsichtkleichen einem yeglichen frummen menschen der sich darzu bereitt &c.*

XXVI. fol. 253. Sermones VI. eadem lingua in totidem Quadra-

gesimae Dominicas, quorum I. init: *Nun wil ich erczelen vnd sagen vier ubl die da chöment aus czwirtracht vnd misbelung &c.* Septem Filias vanae gloriae statuit Orator noster. De tribus prioribus ante Quadragesimam tractasse videtur. Hic quartam et quintam Diffensiones videlicet et Contentiones persequitur; Dominica vero Palmarum ait, se sextam et septimam, irrisiones nempe (*tracz-muetikait*) et curiositatem (*furbitzikait*) dilaturum, acturumque de Historia Evangelii et digna ad S. Coenam praeparatione. Multa hic Vocabula antiquata: *Varicht* pro *Furcht*. *Daigen* pro *Diesen*. *Jach* pro *Bekannte*. *Prechen* pro *Gebrechen*. *Widerczam* pro *Widerpännig*. *Tar* pro *Thöricht*. *Weyczen* pro *Fegefeuer* &c.

Fol. 198. hujus Farraginis legitur: *Iste liber Prantlini fuit pie memorie. Et Paulus Plebanus in Regen adhuc quam plures habet. Cujus attestatur Petrus Sertmann de Osterhofen Rektor in Viechtach. Unde e Bavaria huc adlatam oportet.*

CCXCIV.

Codex membraneus lat. in confinio Sec. XII. et XIII. scriptus R. 3060 Folior. 138. f. per duas columnas charaktere grandi elegantissimo, quamvis non una manu, rubricis distinctus et olim *Montis Pomerii*, vulgo *Baumgartenberg* Ord. Cift. in Austria super. sequentia servat: I. Fragmentum *Libri II.* de Cain et Abel S. Ambroſii a n.